

KLOCKRIKETEATERN

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2023

INNEHÅLL

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023	3
VERKSAMHETSÅRET 2023	7
Scenkonst	8
Produktioner	8
En kort episod i svampcivilisationens universella historia	8
Aniara – fragment ur tid och rum	8
Spöksonaten	8
Julius Caesar	9
Dalen. På Jorden.	11
Den där fjärde	12
En interkulturell säsong på Vallgårdsscenen	12
Projekt	12
Produktionsprologen	12
Projekt Vallgård	12
Hållbarhet	13
Scenkonsten och klimatet – en vecka med miljö som tema	13
Ekologiskt hållbara metoder för scenografi och kostym i Julius Caesar ...	14
Dialog	17
Samarbeten, nätverk och internationell verksamhet	17
Kommunikation, media och publikarbete	17
Föreningen Klockriketeatern rf	18
Styrelse	18
Årsmöte	18
Klockriketeatern som arbetsplats	18
Ekonomi	18
Försäkringar	18
Arbetshälsovård	18
Personalens kompetensutveckling	18
Ekonomi och organisation	19
Ekonomi	19
Finansiering	19
Bokföring och ekonomihantering	19
Rum och scener	20
Scener	20
Kansli	20
Lager	20
ESSÄ	22
Kärnvapenhotet är en nerv i Harry Martinsons Aniara	22
BILAGOR	24
Verksamhets- och produktionsfakta	24
Föreställningar	24
Publikarbete	25
Statistik	26
Teaterns personal	26
Föreställningar & publik	27
BOKSLUT	28

VERKSAMHETS- BERÄTTELSE 2023

*Klockriketeatern fångar daggdroppen
och speglar kosmos.*

Vårt motto är krävande – speciellt i en tid då det händer mycket, både i det stora och det lilla livet, för att tala med Ingmar Bergman. Året präglades av konflikter och krig på nära håll, allmän osäkerhet i världen, förändringar, förvridningar, av splittring och fragmentering. Klimatkatastrofen växer och skuggades paradoxalt nog av andra frågor. Artificell intelligens fick mycket uppmärksamhet. I Finland förändrades mycket, med en högerregering som ruskar om hela den nordiska välfärdsmodellen och förändrar kulturklimatet.

Hur kan då en nyfiken teater spegla omvärlden där *ömtålighet, hänsynsfullhet och känslor av skuld* – det som kännetecknar Miman ombord på *Aniara* – verkar vara undantag? Miman finns till för trösten, men dör, som vi minns, till slut av sorg.

Om vårt uppdrag är att söka ljus eller hopp och tro på förändring är det uthållighet och resiliens vi behöver vid sidan av nyfikenheten. Teatern är fortfarande – efter tvåtusenfemhundra år – en plats där samhällskroppen kan återföre sina spretande (med)lemmar.

Hållbarhet, klimat och framtidsvisioner

Vårt verksamhetsår 2023 kan beskrivas med dessa ord – eller med en omstart efter pandemins värsta år. Scenkonsten är fortfarande vår främsta metod.

En kort episod i svampcivilisationens universella historia – i ett gott samarbete med & Esbo teater – är en lekfull forskningsresa långt in i framtiden. I stället för dystopier söker föreställningen möjligheter och vägval. Produktionen fick mycket uppmärksamhet och när den korta spelperioden tog slut hade vi gärna fortsatt!

Dalen. På Jorden. fortsatte på repertoaren och vi kopplade olika evenemang till föreställningen, seminarier och samtal om klimat- och hållbarhetsfrågor.

Aniara återkom – kanske för en sista färd – och kändes obehagligt aktuell under ett år då kärnvapendoktrinen blev en del av hemlandets försvarspolitik.

Alla våra föreställningar spelas "på turné", vi är en nomadteater utan en egen scen. Men under året spelade vi även utanför Helsingfors och Esbo – en glad signal i sig på återhämtning efter pandemins restriktioner. *Spöksonaten* gästspelade i Åbo och Stockholm, *Julius Caesar* förtjusade på Åbo Svenska Teaters stora scen. *Aniara* spelade på anrika Berwaldhallen i Stockholm, under Östersjöfestivalen en av Europas största festivaler för klassisk musik. *Den där fjärde* spelades i Österbotten, med samtal om cancer i familjen som en del av kvällen.

På Vallgårdsscenen presenterade vi – i gott samarbete med bland annat Post Theatre Collective och Metamorfoosi – en bred repertoar och två festivaler rymdes med.

Projekt och utveckling

Vi gjorde ett omfattande arbete för att grundligt utreda ifall det är möjligt att överta Vallgårdsscenen efter Nationalteatern. Vår avsikt var att med ett alldeles nytt koncept för interkulturell scenkonst även skapa en ny scen för våra egna produktioner och evenemang. Projektet stöddes av både finansierare och kolleger, men slutresultatet stod klart. Villkoren och ramarna stämde inte för oss – en hållbar ekonomi var inte möjlig där och då. Men ett gott och konkret resultat var ändå den säsong vi skapade och producerade. Det behövs en scen för mångfald inom scenkonst, olika uttryck och former,

med konstnärer med en annan bakgrund än den finländska, för en bredare publik. Det behövs mera samarbete. Läs mer om Vallgårdsscenen på sid 12.

Vi fortsatte också med produktutveckling inom det fleråriga projektet *Produktionsprologen* och ser fram emot att äntligen lansera vår nya metod under 2024. Det nya verktygets ambitiösa mål är att skapa bättre scenkonst.

Det fleråriga arbetet för att utveckla turnéverksamheten i samarbete med fria grupper ledde till att *Spöksonaten* spelades under året, medan en annan produktion (*Svält*) lades ner. En utförligare rapport sammanställs, men ett konkret resultat är att ett nytt projekt: *Turnénätverk för scenkonst*, som startar under 2024.

Ekonomi, administration och framtid

Det ekonomiska resultatet visar på ett underskott på 26.113 euro. Underskottet beror på några faktorer, som vi identifierat. Biljettintäkterna blev mindre: den stora publiken hittade *Svampcivilisationen* för sent, när det nästan var slutsålda, de sista föreställningarna var däremot slutsålda. Föreställningarna på Vallgårdsscenen nådde inte upp till publikförväntningarna. Därtill led teatern av den svaga svenska kronan: *Aniaras* festivalgägar betalades enligt avtal (uppgjort under 2022) i kronor. Den svaga SEK-kursen resulterade i ca 10% lägre försäljningsintäkter. Kostnaderna för arbetshälsovården

steg betydligt under året. Teaterns likviditet är trots resultatet fortsättningsvis god och framtiden ser lovande ut inför 2024.

Klockriketeatern får statsandelar för nio årsverken. Teatern skapade som vanligt ett stort antal arbetsmöjligheter. Den fasta personalen bestod av sju personer under året, flera arbetade på deltid. Hela 47 personer fick lön och därtill köpte vi tjänster av ytterligare 34 personer. Totalt arbetade 81 personer för teatern under 2023. Under året har en omstrukturering ägt rum inom den fasta personalen, rutiner och arbetsuppgifter samt arbetssätt, processen fortsätter.

I den stora världen och på nationell nivå omges vi av hotbilder och fortsatt osäkerhet inför framtiden. Högerregeringen hotar med fler stora nedskärningar – även för statsandelsteatrar från 2025, vilket ger oss en anledning att se över finansieringen i framtiden. Biljettintäkternas andel bör växa och projektfinansieringens betydelse ökar.

I den lilla världen ser vi framför oss många högtintresanta möjligheter, nya farvatten och goda nätverk. Vår verksamhet är kvalitativ, mångsidig och grundar sig på en nyfikenhet på världen omkring oss.

Ett varmt tack till alla finansörer och samarbetsparter – samt till publiken.

Helsingfors den 7 mars, 2024
Klockriketeaterns styrelse och teaterchef

Spöksonaten. I bild: Siri Hamari och Janne Marja-aho. Foto: Darina Rodionova.

VERKSAMHETSÅRET 2023

År 2023 var ett händelserikt år, en omstart efter pandemins värsta år, fyllt av föreställningar, samarbeten, omstruktureringar och publiksamtal med fokus på hållbarhet, klimat och framtidsvisioner. Med nyfikenheten som inspiration greppade vi verkligheten. Ett citat av poeten Gösta Ågren öppnar kanske målsättningarna inför året:

*Den, som vet vad han söker,
finner bara det.*

En kort episod i svampcivilisationens universella historia, i samarbete med & Esbo Teater. I bild (till höger): Milla Kangas. Foto: Darina Rodionova.

Scenkonst

Klockriketeatern inledde år 2023 med en premiär av det nyskrivna verket *En kort episod i svampcivilisationens universella historia* tillsammans med & Esbo teater (då Esbo stadsteater). Under våren spelades en föreställning av *Dalen. På Jorden.* i Helsingfors, *Julius Caesar* i Åbo och *Den där fjärde* i Korsholm. *Spöksonaten* spelades på våren i Åbo och Stockholm. Höstsäsongen inleddes med *Aniara*, med en föreställning i Stockholm och en i Helsingfors. I november stannade vår nomadteater upp i Vallgård för en månad, där vi återkom till *Dalen. På Jorden.* och *Spöksonaten* under En interkulturell säsong på Vallgårdsscenen.

PRODUKTIONER

En kort episod i svampcivilisationens universella historia

Klockriketeaterns stora premiär 2023 var den för oss och & Esbo teater nyskrivna pjäsen *En kort episod i svampcivilisationens universella historia*. Klockriketeatern satte upp pjäsen i samarbete med & Esbo Teater, Pjäsen skrevs av Mikhail Durnenkov och regisserades av Essi Rossi. Berättelsen uppmuntade oss att fantisera om livet efter människan. Den visuellt starka föreställningen förflyttade åskådaren från en tid till en annan och ett av universums många möjliga historier avslöjades lager för lager, under ett tidsspann på miljontals år.

Föreställningen uppmanade publiken att föreställa sig hur framtiden kan se ut. Den uppmanade oss också att ställa frågan: tänk om framtiden redan är här?

"Den tekniska utvecklingen är svindlande redan idag, så hur kan inte världen se ut om femtio, tusen eller tiotusen år? Tankar om undergång infinner sig oundvikligen. Men föreställningen tar också det verkligt vågade steget att försöka se en god framtid, och frågar vad det är vi måste lära oss för att ta oss dit."

– Lasse Garoff, Svenska Yle 3.2.2023

Aniara – fragment ur tid och rum

Den hyllade musikföreställningen *Aniara* återvände till Klockriketeaterns repertoar år 2023. Tillsammans

med en av USAs främsta kammarkörer och trefaldig Grammy-vinnare, The Crossing, gästspelade Klockriketeatern med föreställningen på Nordeuropas största festival för klassisk musik Östersjöfestivalen i Stockholm och därefter för en fullsatt sal i Tempelplatsens kyrka i Helsingfors.

I Tempelplatsens kyrka, med sin unika interiör och enorma takfönster, anpassades föreställningen med dess ljuskonst till kyrkan.

Aniara baserar sig på nobelpristagaren Harry Martinsons kosmiska berättelse om mänskligheten i ett vägskaal. Den tar oss på ett rymdäventyr och granskar mänskligheten i ett vägskaal, på flykt från en planet vi själva fördärvat. Trots sina dystopiska toner är *Aniara* ett svindlande vackert, enastående högklassigt, musikverk.

Aniara är Klockriketeaterns största produktion genom tiderna. Musikföreställningen fick sin världspremiär i Philadelphia i juni 2019 och hyllades då av både kritiker och publik. I juli 2019 spelades *Aniara* på den internationella körfestivalen Koobiennale i Nederländerna och i september samma år 6 gånger för slutsålda salonger på Finlands nationalopera.

Spöksonaten

Spöksonaten i Laura Jänttis regi spelade totalt sex gånger, på tre olika orter: i Åbo, Stockholm och Helsingfors – alla föreställningar på svenska. Föreställningen producerades ursprungligen av

Aniåra i Tempelplatsens kyrka. Foto: Darina Rodionova.

& Esbo teater och Ulappa Productions år 2021. Produktionen hann då endast ha sin finskspråkiga premiär innan den lades ner på grund av pandemi-restriktionerna. Klockriketeatern tog över producentskapet i slutet av 2021.

I Laura Jänttis uppsättning av *Spöksonaten* fick vi träda in i en värld av svek och självbedrägeri, alternativa fakta och magi. Inget var som det verkade – tillvaron var grym men fragil, dimmig och samtidigt kristallklar. *Spöksonaten* är en av Strindbergs klassiker, här i en tolkning som förenade magi, manipulation och illusioner med den fysiska teaterns drömlika dans.

Med *Spöksonaten* banade August Strindberg väg för nya former och innehåll inom expressionistisk och absurd teaterkonst. Pjäsen är en djävulskt skarp kritik av samtiden och mänsklighetens tillstånd. Den målar upp livets komplexa och röriga sidor och sticker hål på människans sköra inbillningar.

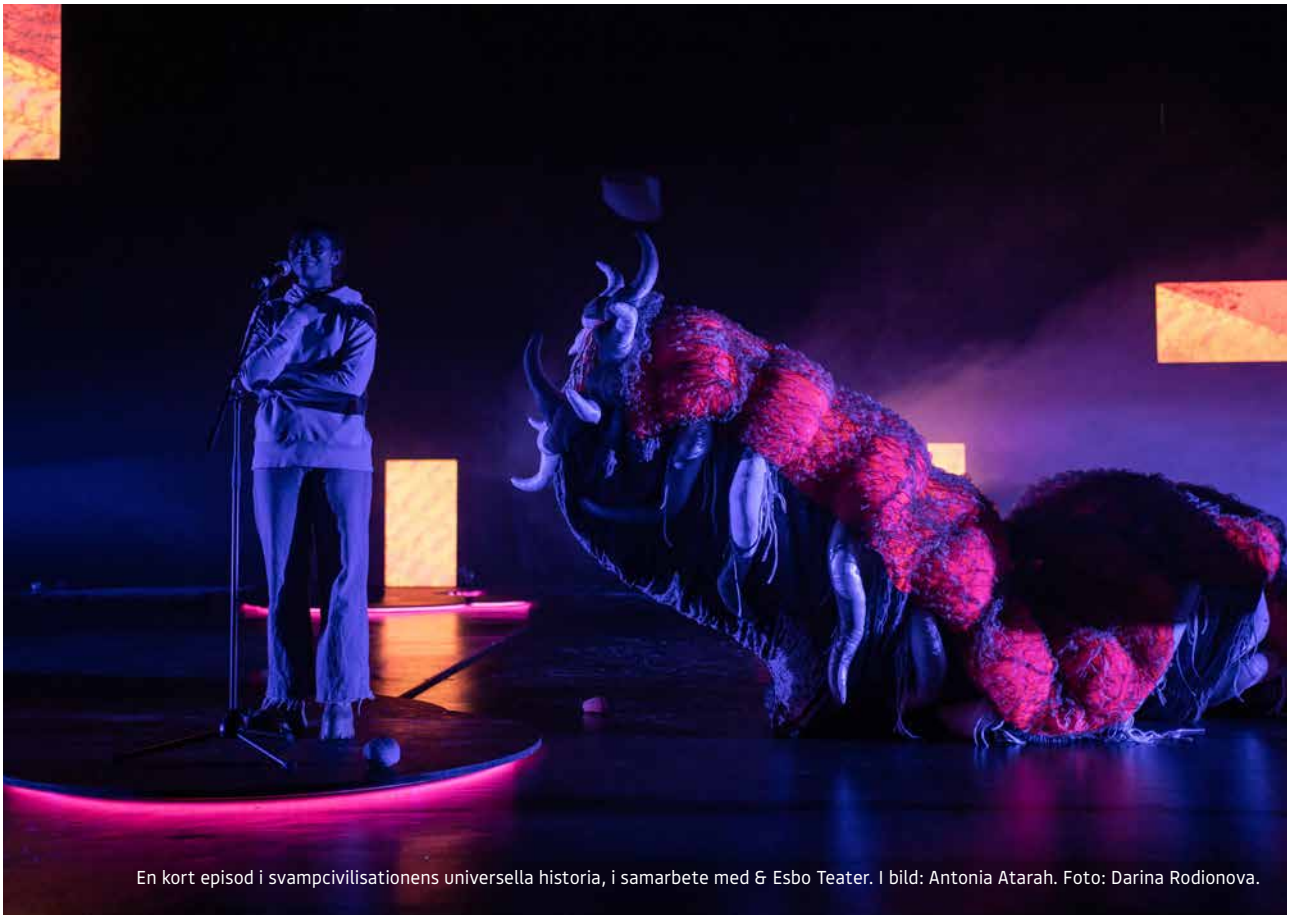
Julius Caesar

Den omtyckta karnevalistiska föreställningen *Julius Caesar* återkom till repertoaren, nu som gästspel

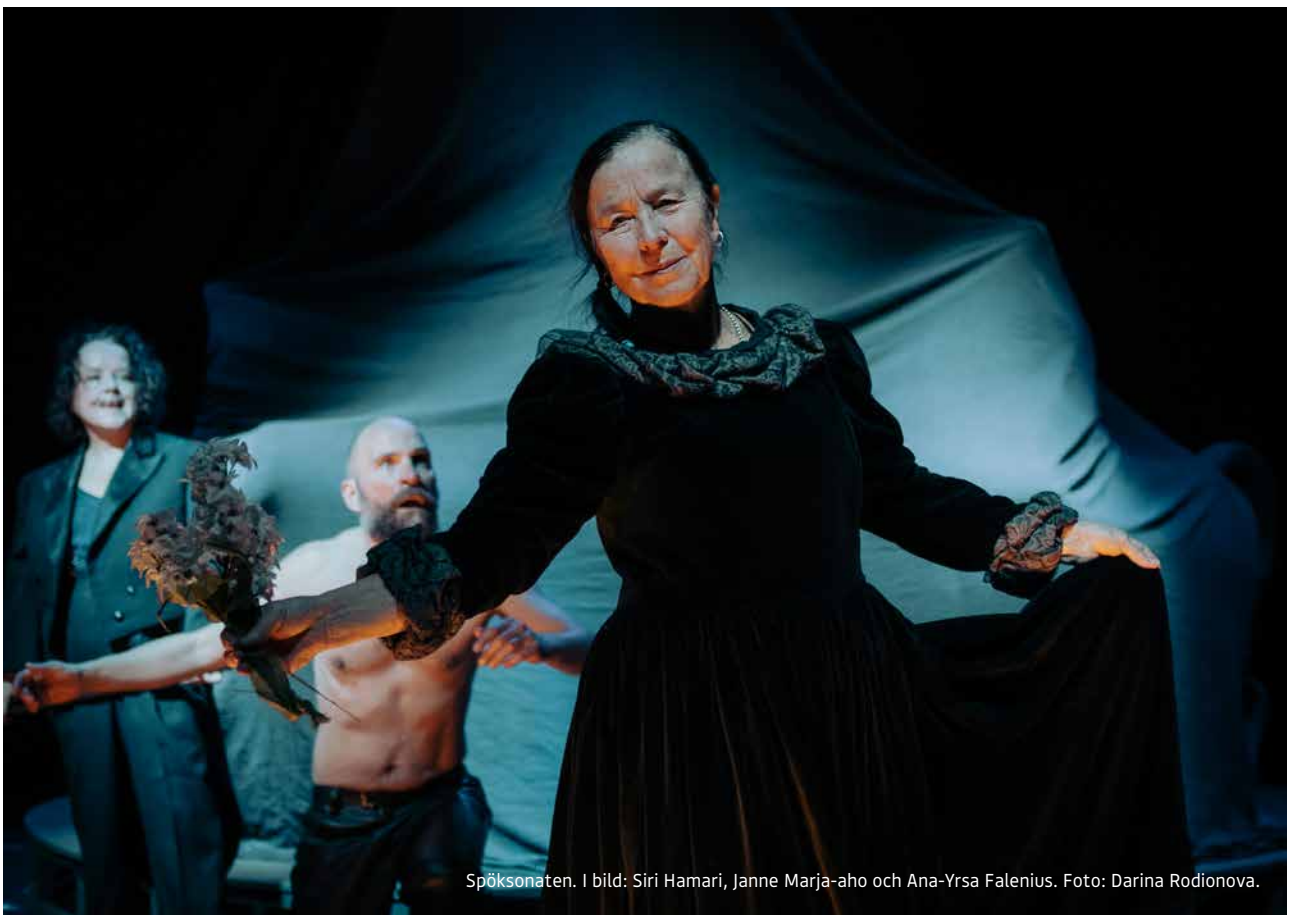
på Åbo Svenska Teaters Stora scen! Produktionen gjordes i samarbete med Sirius Teatern. En slutrapport över de ekologiskt hållbara metoder som användes i arbetet med produktionen färdigställdes också år 2023 i och med att föreställning hade spelats för sista gången. Produktionen hade premiär år 2020 på Teaterhuset Universum, varefter föreställningar inhäberades på grund av pandemin. Föreställningen hade nypremiär hösten 2021, både på svenska och finska, med Sanna Stellan som ny medlem i ensemble.

Julius Caesar är en av William Shakespeares mest kända klassiker, som ändå sällan har spelats i Finland. Klockriketeaterns och Sirius Teaterns karnevalistiska uppsättning lyfte fram en spegel mot 2020-talet, samtidigt som den var trogen Shakespeares originaltext och översättningens språk.

I *Julius Caesar* kombineras tragedi och komedi med blankvers och glittertoga. Genom att utnyttja teaterns otaliga möjligheter presenterades en ömsom seriös, ömsom grotesk lek kring teman som maktbegär, maskulinitet och ära. De starka visuella elementen och den absurda humorn erbjöd publiken flera nivåer av igenkänning och förundran.

En kort episod i svampcivilisationens universella historia, i samarbete med & Esbo Teater. I bild: Antonia Atarah. Foto: Darina Rodionova.

Spöksöndagen. I bild: Siri Hamari, Janne Marja-aho och Ana-Yrsa Falenius. Foto: Darina Rodionova.

Dalen. På Jorden.

Den kulinariska konserten om det brännande aktuella temat: den nödsituation vår hemplanet befinner sig i, spelades tre gånger under året – samtliga i Helsingfors. I april spelades föreställningen som en del av klimatveckan Hållbarhet och scenkonst och den sista föreställningen på Vallgårdsscenen inleddes med ett publiksamtal med Klimatpanelens ordförande, emeritus professor Markku Ollikainen och teaterchef Dan Henriksson.

Verket grundar sig på teaterchef Dan Henrikssons idé och förenade vildmatskocken Jyrki Tsutsunens omtumlande smakupplevelser med virtuos musik. Föreställningen hade sin premiär hösten 2022.

När klockan tickar och Jordens feber stiger ser det mörkt ut. Vi söker ljuset, hoppet och trösten – än finns det tid. Just nu.

Den där fjärde

Föreställningen gästspelade i Korsholm i april 2023. Efter föreställningen hölls ett publiksamtal med skådespelaren Carl Alm och regissören Ann-Luise Bertell.

Den där fjärde är en pappas berättelse om vad som händer då ens egen son insjuknar i cancer. Den rörande och lovordade pjäsen beskriver ärligt hurdan berg-och-dalbana livet blir när en familjemedlem blir svårt sjuk. Bottenlös sorg, absurd humor, minnen och vardagliga detaljer vävs samman till en fin helhetsbild av en person som går igenom ett inre kaos. Föreställningen hade sin premiär på Wasa Teater 2015.

En interkulturell säsong på Vallgårdsscenen

Klockriketeatern presenterade i oktober och november – tillsammans med Teatteri Metamorfoosi och Post Theatre Collective – en teatersäsong på Vallgårdsscenen (tidigare Vallilan Kansallisteatteri). Klockriketeatern producerade säsongen och alla tre teatrar bidrog med innehåll: föreställningar, samtal och läsningar. Finlands Nationalteater stödde projektet på olika sätt. Läs mer om projektet för Vallgårds framtid på nästa sida.

Det stora projektet – att skapa ett nytt hem för grupperna – lyckades inte, men vi kunde istället bjuda på en rätt unik säsong: tre teatrar med olika profiler, språk och publik inspirerar varandra – och publiken hoppas vi!

Post Theatre Collective inledde säsongen den 25–26 oktober med R.E.A.D.-festivalen, en årligen återkommande festival för dramaläsning (på engelska). Den 14–15 november spelade de även *Suomen mestari* (på finska) för fullsatta salonger. Teatteri Metamorfoosi spelade tre föreställningar av *Sivullinen* (på finska, med inslag av engelska och ryska) och avslutade säsongen med en demoföreställning av *Itseen kirjoitettu* (på finska).

Klockriketeatern spelade två föreställningar av *Spöksonaten* (på svenska) och två föreställningar av *Dalen. På Jorden*. (på svenska, med inslag av engelska och spanska). Den 11 november hade vi förmånen att föra ett samtal under rubriken *Hur mår kolsänkorna?* med professor Markku Ollikainen, långvarig ordförande i klimatpanelen. Det skedde i samband med en föreställning av *Dalen. På Jorden*.

När Jon Fosse tilldelades Nobelpriset i litteratur plockade Klockriketeatern fram manuset till pjäsen *Jag är vinden* ur arkivet. Föreställningen spelades säsongen 2008/09 med Johan Fagerudd och Rabbe Smedlund i rollerna. Med kort varsel arrangerade vi nu en läsning av pjäsen på Vallgårdsscenen den 31 oktober, med Carl Alm och Dan Henriksson i rollerna som Den ena och Den andra. Kvällen inleddes med en introduktion till Fosses dramatik.

Projekt

Produktionsprologen

Produktionsprologen – i början använde vi också *The 56 Hour Race* – är ett flerårigt utvecklingsprojekt (2021–24) för att ta fram en ny metod för produktutveckling inom scenkonst. Målet är att skapa bättre scenkonst, ökad kvalitet, mer kompetens och fler samarbeten inom kulturbranschen. Vi ser fram emot att lansera vår nya metod under 2024.

Hittills genomförda *pilotprologer*:

2021: Hjärtat jagar allena,
Future Fragments (1/2), Asia/Ärende (1/2)
2022: Pro Patria (1/2), Asia/Ärende (2/2),
Future Fragments (2/2)
2023: Hamlet går igen (slutfördes),
Syrenvägen (1/2)

Produktionsprologen för En kort episod. Foto: Darina Rodionova.

Projekt Vallgård

Det behövs en scen för mångfald inom scenkonst, olika uttryck och former, med konstnärer med en annan bakgrund än den finländska, för en bredare publik. Det behövs mera samarbete.

Projektet *Klockriketeatern på Vallgårdsteatern* var en del av en djärv plan som i korthet gick ut på att:

- Skapa en unik och intensiv säsong för scenkonst i Vallgård – hösten 2023
- Utveckla ett koncept som tryggar fortsatt verksamhet på Vallgårdsteatern och breddar profilen till ett mångspråkigt kulturhus för scenkonst – pilotskede 2024–27

Vi gjorde ett omfattande arbete för att grundligt utreda ifall det är möjligt att överta Vallgårdsscenen efter Nationalteatern. Vår avsikt var att med ett alldeles nytt koncept för interkulturell scenkonst även skapa en ny scen för våra egna produktioner och evenemang.

Vi fick under säsongen 2021/22 en inbjudan av Finlands Nationalteater (FNT) att dela scen med dem och såg en chans att skapa någonting annorlunda i Vallgård, i en stadsdel som utvecklas kraftigt. FNT hade verkat i den gamla maskinverkstaden och byggt upp Vallgårdsteatern (Vallilan Kansallisteatteri) sedan 2020, bland annat investerat i infrastruktur, medan teaterns lilla scen i huvudbyggnaden vid Järnvägstorget renoveras. Inför flytten hem ville FNT tillsammans med oss utreda möjligheter att fortsätta med scenkonstverksamhet i Vallgård.

I ett tidigt skede stod det klart att FNT drar sig ur fortsättningen helt och hållet. Klockriketeatern fortsatte då, tillsammans med The House of New Theater Helsinki, att grundligt utreda konceptet och finansieringen.

Projektet stöddes av både finansiärer och kolleger, men slutresultatet stod klart. Villkoren och ramarna stämde inte för oss – en hållbar ekonomi var inte möjlig där och då. Men ett gott och konkret resultat var ändå den säsong vi skapade och producerade.

Det stora projektet – att skapa ett nytt hem för fria grupper och små teatrar – lyckades till slut inte, men vi kunde istället bjuda på en rätt unik säsong: tre teatrar med olika profiler, språk och publik inspirerade varandra – och erbjöd publiken en fin säsong hösten 2023.

Vallgårdsscenen, tidigare Vallilan Kansallisteatteri. Foto: Darina Rodionova.

Hållbarhet

Hållbarhet är en värdegrund för Klockriketeaterns verksamhet. Det genomsyrar verksamheten på alla plan, från innehåll till arbetssätt. Under år 2023 lyftes temat specifikt i produktionen *Dalen. På Jorden.*, där de planetära gränserna fungerade som produktionens dramaturgiska ryggrad och i ett publiksamtal, *Hur mår kolskänkorna?*, i samband med föreställningen med klimatpanelens ordförande Markku Ollikainen som gäst. *Dalen. På Jorden.* spelades också på den temavecka Klockriketeatern producerade i samarbete med Svenska Teatern, *Scenkonsten och klimatet*, där klimatfrågor behandlades på samtliga evenemang. I och med att produktionen *Julius Caesar* avrundades det här året, sammanställdes även en rapport över de hållbara metoder som använts i produktionen med scenografi och kostym.

Dalen. På Jorden. Foto: Darina Rodionova.

Scenkonsten och klimatet – en vecka med miljö som tema

I april lyfte Klockriketeatern och Svenska Teatern i samarbete med Cefisto fram scenkonsten och klimatet som ett centralt tema. Programmet bestod av fyra helheter: seminariet *Hållbarhet och scenkonst*, Svenska Teaterns *Scenmåndag*, Klockriketeaterns föreställningen *Dalen. På Jorden.* och Gymnasiet Lärkans föreställning *Is my microphone on? – en passionerad vädjan om att rädda vår planet.*

– Just nu ligger den största krisen – den planetära krisen – en aning i skuggan. Scenkonsten har kommit igång, men vi har ännu en lång väg att gå mot den gröna förändringen. Och nu är det redan bråttom. Evenemanget är en inspiration för oss som arbetar med scenkonst och en inbjudan till dialog med publiken.
– Dan Henriksson, teaterchef

Seminarium: Hållbarhet och scenkonst

Hur hanterar scenkonsten klimatkrisen? Hur producerar vi, vad betyder återvinning för oss? Finns det klimatsmarta turnéer? Kan konsten skapa förändring och en grön omställning?

Alexandra Urisman Otto (klimatjournalist vid Dagens Nyheter), Tapio Säkkinen (miljöchef vid Finlands nationalopera och -balett) och Marina von Weissenberg (miljöråd vid Finlands miljöministerium) möttes i ett samtal. Teaterchef Dan Henriksen var moderator.

Scenmåndag: Naturens mångfald, klimatkrisen och det personliga engagemanget

Ett samtal om planetära gränser och scenkonstens möjligheter – och om klimat, skog och mångfald.

De två passionerade klimatexperterna Alexandra Urisman Otto och Marina von Weissenberg möttes i ett samtal om naturens mångfald och ett personligt engagemang. Eva Kela var moderator. ▶▶

Scenkonsten och klimatet. Foto: Darina Rodionova.

Ekologiskt hållbara metoder för scenografi och kostym i Julius Caesar

När den sista föreställningen av *Julius Caesar* spelades under året avslutades också arbetet med scenografin och kostymerna. Hela produktionsprocessen hade hållbarhet i åtanke och kostymdesigner Liisa Pesonen och scenograf Milla Martikainen färdigställde en rapport om processen.

Vi är tacksamma och glada att kunna dela en inspirerande, konkret och praktisk rapport om hur ett ekologiskt tänk som genomsyrar en hel produktion påverkar både det konstnärliga uttrycket och engagemanget för miljön. Våra frilansande konstnärskollegor bjuder både på roliga detaljer, kreativa lösningar och direkta budgetfrågor: hur mycket tid krävs det för att planera, återvinna och samla, lagra och cirkulera olika material?

Rapporten riktar sig i första hand till mindre teatrar och det fria fältets arbetsmetoder. På stora institutioner är det andra volymer som gäller, med lösningar som återanvändbara scenografimoduler med mera. Gemensamt för alla är att arbetet för mer hållbara lösningar kräver ett engagemang och resurser.

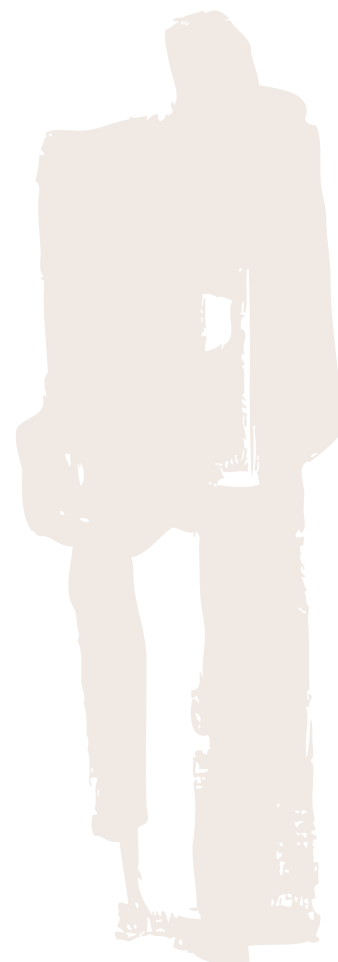
Ekologiskt hållbara metoder för scenografi och kostym i Julius Caesar – en slutrapport

[Läs rapporten \(på finska\) här.](#)

"Ekologiska metoder borde ingå i det konstnärliga arbetet i alla processer. Idag kräver det fortfarande ett aktivt val – ett val som bör artikuleras genast i början av processen. I arbetet med Julius Caesar förband sig arbetsgruppen redan i planeringsprocessen till ekologiskt hållbara val. Arbetsgruppen och produktionen funderade tillsammans på vad det kan betyda för föreställningens estetik, innehåll och produktion. Vi ställde frågor om hurdana ekologiska arbetsmetoder vi väljer, är vi redo att acceptera de begränsningar valen medför och syns metoderna i slutresultatet som en del av verkets innehåll?"

– Ur slutrapporten av
Milla Martikainen och Liisa Pesonen

Läs mer om samma tema på Klockriketeaterns hemsida.

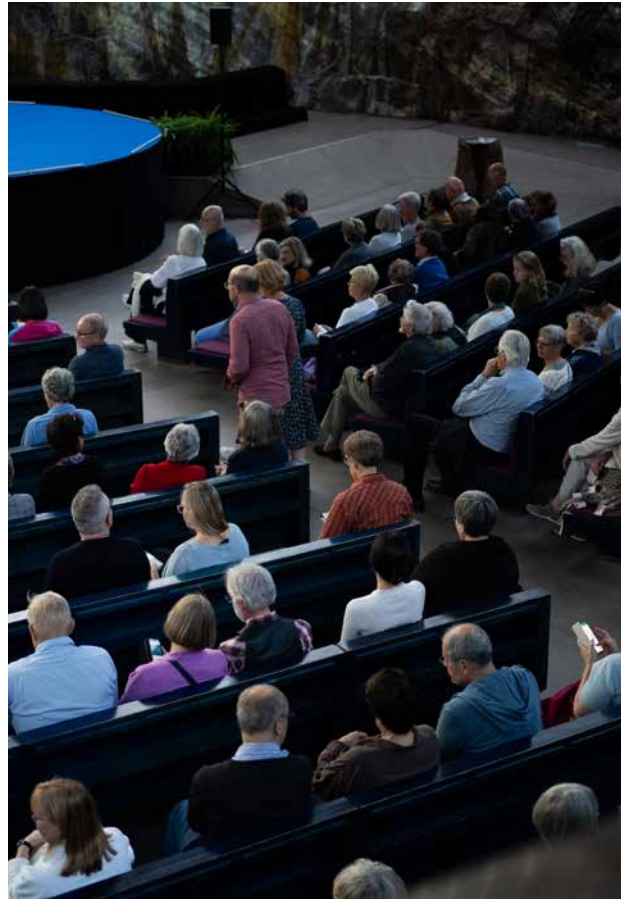

Julius Caesar. Foto: Nils Krogell.

Julius Caesar. Foto: Nils Krogell.

Dialog

Samarbeten, nätverk och internationell verksamhet

Vi gläds över att samarbeten och olika nätverk igen aktiveras efter pandemin. Två gästspel i Sverige är ett konkret exempel på internationell verksamhet, medan andra kontakter (bland annat i Estland) kanske leder till framtida samarbeten? Med Kvääniteatteri spirar ett samarbete kring flerspråkighet.

Under året samarbetade vi bland annat med teatrar: Esbo Teater &, Finlands Nationalteater, Keski-Uudenmaan Teatteri, Kvääniteatteri (NO), Metamorfoosi, Post Theatre Collective, Teater Giljotin (SE), Sirius Teatern / Universum, Svenska Teatern, Wasa Teater och Åbo Svenska Teater, samt med kammarkören The Crossing (USA).

Festivaler: Baltic Circle, R.E.A.D., Östersjöfestivalen (Sverige)

Organisationer och nätverk: Finlands Teatrar (Stefi), Tinfo, Cefisto, House of New Theatre Helsinki, Östersjöfestivalen (Sveriges Radio), Agency North

Vi har goda kontakter till kulturministeriet, Helsingfors stads kultur, samt flera av våra privata finansierare, i synnerhet Svenska kulturfonden och Svenska folkskolans vänner, vår hyresvärd på G18.

Under året koordinerade cirka 25 statsandelsorganisationer inom scenkonst i Helsingfors en kampanj för ökat kommunalt stöd. Nivån på stödet ligger långt under nationella medelvärden.

Teaterchef Dan Henriksson var ordförande för den svenska delegationen inom Finlands Teatrar r.f. och styrelsemedlem i Cefisto r.f.

Kommunikation, media och publikarbete

Klockriketeatern har en vital kommunikationsavdelning som arbetar framsynt med teaterns kommunikation. Målet är att skapa en engagerande och varierad dialog med vår publik och nå ut till den på många olika sätt. Under 2023 var teaterns månatliga nyhetsbrev, på både finska och svenska, en fortsatt viktig informationskanal där teaterns nyheter och kunderbjudanden delades. Dessutom nådde vi ut via sociala medier, där vi kontinuerligt skapar kvalitativt och engagerande innehåll kring vår verksamhet.

Under våren inleddes arbetet med marknadsföringspersonas, ett verktyg för att identifiera och kartlägga våra existerande kundgrupper och identifiera deras önskemål och uppfattning om teatern och teater i allmänhet. Samtidigt ville vi också identifiera vilka potentiella kundgrupper vi förbisett eller inte når. Efter samtliga föreställningar har publiken ombetts ge respons per e-post eller anonyma formulär. Som en del av arbetet med att lära känna vår publik bättre genomfördes en publikenkät under hösten. Insikterna från responsen och enkäten kommer att tas i beaktande i den fortsatta processen med teaterns kundarbete.

Arbetet med att förbättra analytik och utvärdering av vår kommunikation fortsatte under 2023. Bland annat har införandet av kommunikationens månadsmöten för hela personalen gjort arbetet än mer strukturerat och målmedvetet.

Förutom via föreställningar, mötte vi också vår publik i flera samtal under året. Det första mötet skedde i april under seminariet Hållbarhet och scenkonst, både under seminariet med samma namn, och på Scenmåndag i samarbete med Svenska Teatern. Under säsongen på Vallgårdsscenen hölls publiksamtal i och med föreställningarna för både *Spöksonaten* och *Dalen. På Jorden*. Teaterchef Dan Henriksson deltog i samhällsdebatten bland annat genom en essä i Hufvudstadsbladet i augusti (finns att läsa på s. 22), samt en insändare i samma tidning i november 2023 med rubriken "Om hoppets dimensioner – hur mår kolsänkorna i Finland?".

Föreningen klockriketeatern r.f.

Föreningens namn är Klockriketeatern r.f. och dess hemort är Helsingfors. Föreningens syfte är att främja teaterkonsten i Finland och därigenom delta i dialogen om människans villkor.

- Ur föreningens stadgar 1995

Vår målsättning är idag att skapa meningsfull scenkonst.

Styrelse

Styrelsen för Klockriketeatern r.f. som valdes på årsmötet i april består av Jesper Karlsson (ordförande), Thomas Järvinen (viceordförande), Kirsikka Moring, Ragni Grönblom-Jolly och Kristina Grönqvist von Bonsdorff (personalens representant). Styrelsen arbetar pro bono.

Teaterns strategi, verksamhetsplan och budget fastställs av styrelsen, som sammanträder fyra till sex gånger årligen. Den operativa verksamheten leds av teaterchefen i samarbete med chefsproducenten och hela personalen. Dialog och delaktighet styr både det dagliga arbetet och den långsiktiga planeringen.

Årsmöte

Årsmötet hölls den 19 april i SFV-huset G18 i Helsingfors. Årsmötet valde styrelsen (se ovan). Tidigare ordförande Mikael Paul hade meddelat om sin önskan att avgå, han var ordförande 2017–2022. Klockriketeatern riktar ett varmt tack till honom för ett starkt engagemang, och likaså till avgående Susanna Sonninen och Carl Alm för mångårigt arbete inom styrelsen för Klockriketeatern r.f.

Teaterchef Dan Henriksson kallades till sekreterare utanför styrelsen.

Klockriketeatern som arbetsplats

Teaterns personal

Klockriketeatern får statsandelar för nio årsverken. Under året sysselsatte vi i snitt 11 fysiska personer varje månad. Hela 47 personer fick lön och därtill

köpte vi tjänster av 34 personer, totalt arbetade 81 personer för teatern under 2023.

Den fasta personalen var under året:

Dan Henriksson, teaterchef

Irina Duskova, chefsproducent

Carl Alm, skådespelare och dramaturg

Sebastian Hornborg, producent (deltid)

Kristina Grönqvist von Bonsdorff, kommunikator (deltid)

Ella Slunga, marknadsförare (deltid)

Vi kunde den 20 november hälsa

kommunikationschef Ida Rosenblad välkommen tillbaka från sin moderskapsledighet.

Till teamet hör dessutom:

Nils Krogell, grafisk design

Darina Rodionova, digitalt innehåll

Försäkringar

Teatern har följande avtal med Fennia: en lagstadgad arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring samt en frivillig skade- och ansvarsförsäkring (material och person).

Arbetshälsovård

Teatern har ett avtal med Terveystalo för den fast anställda personalens hälsovård.

Personalens kompetensutveckling

Klockriketeatern stöder personalens kompetensutveckling både genom att ordna möten för hela personalen samt uppmuntra till personligt kompetensutvecklande helheter och kurser. I november 2023 hölls personalens utvecklingssamtal av Carl Alm och Irina Duskova. Under året deltog personalen i följande kompetensutvecklande verksamhet:

Producent Sebastian Hornborg, marknadsförare Ella Slunga och kommunikatör Kristina Grönqvist von Bonsdorff deltog den 25 april i seminariet *Ny publik, mera publik!* – Svenska Teaterns utvecklingsprojekt för försäljning och marknadsföring 2021–2022. Under det tvåspråkiga seminariet presenterades hela Svenska Teaterns utvecklingsprojekt med dess resultat.

Kommunikatör Kristina Grönqvist von Bonsdorff och marknadsförare Ella Slunga deltog 4–5 maj i STEFI:s kommunikations- och marknadsföringsdagar på Vanda teater i Dickursby. På utbildningsdagarna behandlades bland annat påverkanskommunikation och vikten av data, nuläget och utmaningarna för försäljning och marknadsföring, lättläst kommunikation och kundorienterad kommunikation i sociala medier där mod och kreativitet fungerar som verktyg.

Dramaturg och skådespelare Carl Alm inledde kursen Esittävien taiteiden organisaatioiden johtaminen (15sp), en omfattande helhet om ledarskap inom scenkonst, på Konstuniversitetet. Kursen sträcker sig över hela läsåret 2023–24. Kursen ger studerande verktyg och förutsättningar att leda organisationer samt utveckla deras verksamhet.

Ekonomi och organisation

Ekonomi

Det ekonomiska resultatet visar på ett underskott på 26.113 euro. Underskottet beror på några faktorer, som vi identifierat. Biljettintäkterna blev mindre: den stora publiken hittade *Svampcivilisationen* för sent, när det nästan var slutspelat, de sista föreställningarna var däremot slutsålda. Föreställningarna på Vallgårdsscenen nådde inte upp till publikförväntningarna. Därtill led teatern av den svaga svenska kronan: *Aniaras* festivalgage betalades enligt avtal (uppgjort under 2022) i kronor. Den svaga SEK-kursen resulterade i ca 10% lägre försäljningsintäkter. Kostnaderna för arbetshälsovården steg betydligt under året. Teaterns likviditet är trots resultatet fortsättningsvis god och framtiden ser lovande ut inför 2024.

Klockriketeatern får statsandelar för nio årsverken. Teatern skapade som vanligt ett stort antal arbetsmöjligheter. Den fasta personalen bestod av sju personer under året, flera arbetade på deltid. Hela

47 personer fick lön lön och därtill köpte vi tjänster av ytterligare 34 personer. Totalt arbetade 81 personer för teatern under 2023. Under året har en omstrukturering ägt rum inom den fasta personalen, rutiner och arbetsuppgifter, samt arbetssätt, processen fortsätter.

I den stora världen och på nationell nivå omges vi av hotbilder och fortsatt osäkerhet inför framtiden. Högerregeringen hotar med fler stora nedskärningar – även för statsandelsteatrar från 2025, vilket ger oss en anledning att se över finansieringen i framtiden. Biljettintäkternas andel bör växa och projektfinansieringens betydelse ökar.

Finansiering

Klockriketeaterns finansiering bygger på fyra korgar:

- I. Statsandelar och understöd (offentliga och privata)
- II. Samarbeten och samarbetsparternas insats
- III. Biljettintäkter och annan egen finansiering (sålda tjänster och allokerade medel)
- IV. Försäljning (festivaler och gästspel)

Teaterns verksamhet finansieras årligen av Undervisnings- och kulturministeriet (lagstadgade statsandelar), samt av understöd från Helsingfors stads kultur- och fritidssektor, Svenska kulturfonden och Föreningen Konstsamfundet. Därtill stöds projektet *Produktionsprologen* av Stiftelsen Tre Smeder och Svenska folkskolans vänner.

Under året fick vi även understöd av Suomen kulttuurirahasto (Världen på scenen-projektet), William Thuringis stiftelse, Stiftelsen Emilie & Rudolf Gesellius, Eugène, Elisabeth och Birgit Nygréns stiftelse

Ett varmt tack till finansörerna, samarbetsparterna – och publiken!

Bokföring och ekonomihantering

Bokföring och ekonomihantering sköttes av Inger Sandberg vid Bokföringsbyrå Esse – i samarbete med teaterchefen. Revisor var Christoffer Aarnio, GR (SYS Audit Oy).

Rum och scener

Scener

Klockriketeatern är sedan 2016 en internationell nomadteater utan en egen scen. Vi spelade under 2023 på & Esbo teater, SFV-huset G18, Åbo Svenska Teater (både på Stora scenen och Studioscenen), i Tempelplatsens kyrka i Helsingfors och i Korsholms-salen. På Vallgårdsscenen i Helsingfors (tidigare Vallilan Kansallisteatteri) skapade vi tillsammans med kolleger en säsong med interkulturell scenkonst. I Sverige spelade vi på Teater Giljotin och Berwaldhallen (båda i Stockholm).

Kansli

Teaterns produktionskontor finns i SFV-huset G18, på Georgsgatan 18 i Helsingfors. Teaterns kansli och arkiv finns på Brobacken 4/2 i Borgå.

Lager

Klockriketeatern hyr ett lager för scenografi med mera i Kerko utanför Borgå av Sevelius & Kronvall Kiinteistö oy. Det s.k. Cefisto-lagret, de finlands-svenska teatrarnas gemensamma dräktlager och syateljé finns på Bokarbetargatan i Helsingfors.

Dalen. På Jorden. I bild: Amanda Blomqvist. Foto: Darina Rodionova.

Essä

Kärnvapenhotet är en nerv i Harry Martinsons *Aniara*

Essän publicerades i Hufvudstadsbladet och på hbl.fi 20.8.2023.

Sedan Dan Henriksson inledde arbetet med musikverket *Aniara* sommaren 2016 har världen förvridits, i fråga om kärnvapen, artificiell intelligens och klimat.

Den nya filmen om Oppenheimer är en storslagen berättelse på många sätt och väcker frågor. Grundtemat är fruktansvärt. Om filmen blir en klassiker får tiden utvisa. Visionerna och effekterna är imponerande, skådespelarna ofta briljanta – men säger den egentligen något nytt om "fallet Oppenheimer, atombombens fader"?

Så, vad är en klassiker? Ett verk som skär genom tiden och som inte låter sig förklaras entydigt?

En tröst, ett redskap för reflektion och resonans, ett sätt att föreställa sig samtid, framtid, att hantera trauman och känslor?

Den svenska nobelförfattaren Harry Martinsons *Aniara* är en klassiker. Rymdskeppet *Aniara* lämnar en planet som förstörs av kärnvapen, det råkar ur kurs och driver ut i evigheten. Flyktingarna ombord möter en inre och yttre tomhet. Mänskligheten har förstört sitt eget hem och går vilse.

Sedan jag inledde arbetet med musikverket *Aniara* sommaren 2016 har världen förvridits. Jag väljer tre exempel: kärnvapenhotet, artificiell intelligens och alldeles kort klimatet, miljön.

Kärnvapenhotet aktiveras

Kärnvapenhotet – som är en existentiell huvudnerv hos Martinson 1956 – kändes för sju år sedan trots allt ganska avlägset. När ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons) fick Nobels fredspris 2017 såg många det som en tröst, ett hopp. Arbetet för att främja FN:s konvention mot kärnvapen hade medvind.

När G7-länderna möttes i Hiroshima i maj i år förvånades omvärlden av att förbudet mot kärnvapen inte ens

nämndes i slutklämmen efter mötet. *Hibakusha* – överlevare, de som utsattes för explosionerna i Hiroshima och Nagasaki – osynliggjordes, trots att G7-ledarna mötte dem.

Ordet vanmakt förekommer ofta i Martinsons texter. Hans förtvivlan växte under världskriget, med atombomberna över Japan och den sovjetiska vätebomben några år senare.

I filmen om *Oppenheimer* är det den amerikanska synvinkeln som gäller, en hjältesaga. (Jag är samtidigt tacksam att filmen inte frossar i grafisk skildring av människor som offer.)

I fjol använde världens nio kärnvapenstater mer än 157 000 dollar per minut (!) på sin kärnvapenarsenal. Tillsammans använde de under ett år totalt 82,9 miljarder dollar.

Sommaren 2023 – när det är premiär för Christopher Nolans Hollywoodfilm om hur atombomben skapas med enorma resurser under det andra världskrigets slutskeden – är kärnvapenhotet mycket reellt. Rysslands labila ledningsskikt upprepar hotet om kärnvapenattacker och flyttar kärnvapen till Belarus. Finland är medlem i Nato, en militärallians som bygger på en kärnvapendoktrin.

Artificiell intelligens som tröst

Aniara är ett destillat på hundratre sånger, skrivna på vers med en rik och poetisk svenska, som gör det svårt att översätta till andra språk. Liksom all stor konst låter sig *Aniara* inte entydigt förklaras. Det pågår en kamp mellan ljuset och mörkret. Att tolka den djupaste innebörden är en tankelek utan slut.

I det verk som vi skapade med den amerikanska kompositören Robert Maggio blev musiken en nyckel till vår tolkning. Sommaren 2023 återinför jag mer text på svenska för skådespelarna, medan den amerikanska toppkören The Crossing fortsätter sjunga på engelska.

Aniara är som sagt ett rymdskepp, ett av tusentals som tar flyktingar från jorden till andra planeter, eftersom mänskligheten håller på att förstöra hemplanet. Ombord på alla skepp finns en mima. För 60 år sedan – i ett förord till pocketutgåvan av *Aniara* – beskriver Harry Martinson sin egen poetiska uppfinning Miman:

"I kraft av sin gåtfullt förfinade konstruktion känner miman mer och djupare än vad människor kan känna. Ömtålighet, hänsynsfullhet och känslor av skuld blir förstörade hos henne."

Miman har drag av sådan artificiell intelligens som i dag växer med neuronnätverk och maskininlärning, men det finns alltså en stor skillnad. Artificiell intelligens har varken medvetande eller känslor. Men när Miman ser resultatet av det som människan gjort mot sig själv och mot jorden, då gråter hon med stenarna. Miman har känslor. Hon dör till slut av sorg.

I dag är frågan på allas läppar vart artificiell intelligens är på väg. Chat GPT har populariserat AI och synliggjort både möjligheter och hot på ett helt nytt sätt, men det resonemanget ryms inte här. Det finns nämligen en större idé.

Det är tre år sedan professor Timo Honkela dog. Han forskade bland annat i artificiell intelligens. Hans stora humanistiska idé lever: artificiell intelligens kan hjälpa oss att förstå vad det är att vara människa – och bidra till att skapa fred på jorden.

Honkela levde själv sina sista sex år med vetskapen om obotlig cancer i hjärnan. I sin bok *Rauhankone – Tekoälytutkijan testamentti* (Fredsmaskinen, finns inte översatt till svenska) presenterar han sitt "testamente efter en forskare i artificiell intelligens". Det är en visionär idé om hur vi kan använda artificiell intelligens för att skapa fred på jorden. Honkela skissar fram hur framtidens globala neuronnät, med miljontals datorer förenade, stöder förståelse mellan människor och kan förhandla om språkets och ordens betydelser, samt främjar ett rättvisare samhälle.

Honkela möter Martinson

Timo Honkela menar att fredsmaskinen kan hjälpa oss att förstå känslor och varna för reaktioner. "Maskinen" känner till dina upplevelser, minns trauman som kan påverka dina handlingar. Och den hjälper oss att förstå den andres känslor och tankar.

Martinsons maskinvarelse *miman* finns till för trösten. Hon ser och vet allt, hon varnar oss för konsekvenserna. Hon visar till slut – för passagerarna ombord på *Aniara* – hur staden Dorisburg sprängs.

Aniara är en kosmisk berättelse om mänskligheten i ett vägska.

Aniara publicerades elva år efter Hiroshima och Nagasaki.

Martinson säger i en intervju året därpå att sprängningen är en symbol "inte bara för atombomben utan för människans tendens att förstöra jorden på alla sätt, genom sina föroreningar, genom kemikalieförstöring, kalhyggen, utrotning av växter och djurarter, allt som rubbar den naturliga balansen och världsvälståndet."

Ordet vanmakt förekommer ofta i Martinsons texter. Hans förtvivlan växte under världskriget, med atombombarna över Japan och den sovjetiska vätebomben några år senare.

Känslan av vanmakt fördjupades. I hela hans produktion är kärleken till naturen och jorden ett genomlöpande tema. Daggdroppens under fascinerar. Nobelpriset fick han 1974 för ett författarskap som fångar daggdroppen och speglar kosmos.

Ljus i mörkret

I dag är det, bland annat, två andra svenskar som likt Cassandra ger röst åt samvetet: aktivisten Greta Thunberg och klimatprofessorn Johan Rockström.

Klimatkatastrofen, hållbarheten och naturens mångfald såg ett ögonblick ut att få tid och resurser. Men fokus flyttades i och med pandemin och det ryska anfallskriget, inflationen och högerpopulismens spridning som ytterligare ett virus. Rysslands krig i Ukraina är en fruktansvärd miljökatastrof. Putins gangsterregim hotar dessutom att spränga kärnkraftverket i Zaporizjzja. I Finland tar man stora steg bakåt, om Orpos regeringsprogram förverkligas.

Aniara är en kosmisk berättelse om mänskligheten i ett vägska. Därför finns också sången om samaritens människokärlek och insamlingar för hjälpstationer med, som en möjlig väg. Längtan efter kärlek är ett genomgående tema.

En klassiker lever i dialog med nuet, med läsarens här och nu.

Aniara föddes ur en förundran, men kanske ännu starkare ur vanmakt och förtvivlan.

Inför premiären på vår *Aniara* (2019) skrev jag: "för mej ligger trösten och inspirationen i tanken att människan själv kan påverka jordens framtid". Just nu är det mycket mörkt i kampen mellan ljuset och mörkret.

Men vi har vänt historien förr.

Och kärleken måste vinna.

Skribenten är konstnärlig ledare för Klockriketeatern och står för libretto och regi till Klockriketeaterns Aniara, som hade nypremiär i Stockholm 30.8 och Helsingfors 1.9.

BILAGOR

Verksamhets- och produktionsfakta

Föreställningar

En kort episod i svampcivilisationens universella historia

i samarbete med & Esbo teater

Premiär 31.1.2023

Föreställningar: 1–18.2.2023

Scen: Norrskenshallen, & Esbo teater

Längd: 75 min

Språk: finska, med inslag av andra språk

Textning: finska, svenska, engelska och ryska

Dramatiker & dramaturgi: Mikhail Durnenkov

Regi: Essi Rossi

Scenografi: Ksenia Peretrukhina

Ljuddesign: Pauli Riikonen

Kostymdesign: Liisa Pesonen

Ljus- och videoplanering: Ilmari Paananen

Producent: Irina Duskova

På scen: Carl Alm, Antonia Atarah, Elmer Bäck,

Milla Kangas, Kauri Sorvari, Auri Hannus,

Magda Lehtonen, Monika Lehtonen,

Ruut Neves, Luna Rinkinen

Produktion: Klockriketeatern och & Esbo teater

Spöksonaten

Föreställningar: 3, 4, 6 & 7.3 och 4 & 6.11.2023

Scen: Åbo Svenska Teater,

Teater Giljotin i Stockholm och

Vallgårdsscenen i Helsingfors

Längd: 75 min

Språk: svenska, med enstaka inslag av finska

Text: August Strindberg

Regi och dramaturgi: Laura Jäntti

Scenografi och kostym: Milja Salovaara

Maskör: Shina Sirén

Ljus: Joonas Tikkanen

Ljud: Tommi Koskinen

Komposition av sång: Markus Fagerudd

På scen: Ana-Yrsa Falenius, Siri Hamari,

Janne Marja-aho

På turné 2023

Teknisk producent/Ljus: Sisu Nojonen

Ljud: Kristian Ekholm

Produktion: Klockriketeatern

Föreställningen producerades ursprungligen av & Esbo Teater och Ulappa Productions år 2021.

Den där fjärde

Föreställning: 21.3.2023

Scen: Korsholmssalen, Korsholms vuxeninstitut

Längd: 60 min

Språk: svenska

Text: Benny Haag

Skådespelare: Carl Alm

Regi: Ann-Luise Bertell

Dalen. På Jorden.

Föreställningar: 17.4 och 10 & 11.11.2023

Scen: Festsalen i SFV-huset G18

och Vallgårdsscenen

Längd: ca 70 min

Språk: svenska, med inslag av engelska och spanska

Regi & idé: Dan Henriksson

Dramaturgi: Ksenia Peretrukhina,

Carl Alm, Dan Henriksson

Scenografi: Ksenia Peretrukhina

Videokonst: Darina Rodionova

Ljusdesign & teknisk producent: Vilma Vantola

Ljuddesign: Tom Lönnqvist

Vildmatskock: Jyrki Tsutsunen

Ensemble: Carl Alm, Amanda Blomqvist,

Natalia Castrillón, Mirva Ormin, Martin Ormin

Musikaliskt koncept: Ensemblen

Producent: Sebastian Hornborg

Tolk & produktionsassistent: Irina Duskova

Kommunikation: Kristina Grönqvist von Bonsdorff,

Ella Slunga, Darina Rodionova, Ida Rosenblad

Grafiker: Nils Krogell

Julius Caesar

i samarbete med Sirius Teatern

Föreställning: 29.4.2023

Scen: Stora scenen, Åbo Svenska Teater

Språk: svenska

Regi: Carl Alm

Dramaturgi: Per Ehrström

Scenografi: Milla Martikainen

Kostym: Liisa Pesonen

Ljud & musik: Kristian Ekholm

Ljus: Matti Raita

På scenen: Wilhelm Grotenfelt, Tuuli Heinonen,

Paul Holländer, Johanna af Schultén, Sanna Stellan

Aniara

Föreställningar: 30.8 och 1.9.2023
Scen: Berwaldhallen i Stockholm
och Tempelplatsens kyrka i Helsingfors
Längd: ca 90 min
Språk: engelska, med inslag av svenska

Musik: Robert Maggio (USA)
Dirigent: Donald Nally (USA)
Biträdande dirigent: Kevin Vondrak (USA)
Libretto & regi: Dan Henriksson (FIN)
Koreografi: Antti Silvennoinen (FIN)
Scenograf, ljus- & videodesign:
Joonas Tikkanen (FIN)
Ljus- & videooperatör: Otso Vartiainen (FIN)
Ljuddesign: Paul Vazquez (USA)
Ljudmixning: Anders Pohjola (FIN)
Kostym: Erika Turunen (FIN)
Produktionsdesign: Elizabeth Haidle (USA)
Grafisk design: Nils Krogell (FIN)

På scenen

Sångare – The Crossing:
Karen Blanchard, Rebecca Myers,
Rebecca Siler, Katy Avery (S)
Joanna Gates, Lauren Kelly,
Maren Montalbano, Elisa Sutherland (A)
Steven Bradshaw, Micah Dingler,
Michael Jones, James Reese (T)
Thann Scoggin, Steven Hyder,
Daniel Schwartz, Jackson Williams (B)

Skådespelare – Klockriketeatern:
Matti Raita och Carl Alm,
samt Antti Silvennoinen (pekingopera)
Instrumentalister – Aniara Band:
Markku Luuppala (cl), Iida Sinivalo (vc),
Jarmo Julkunen (gtr), Magdalena Meitzner (perc),
Pekka Saarikorpi (perc)

Produktion 2023: Klockriketeatern
Producent: Irina Duskova
Kommunikation: Kristina Grönqvist von Bonsdorff,
Ella Slunga, Sebastian Hornborg
Digitalt innehåll: Darina Rodionova
Teknisk koordinator: Niko Mattila

Verksamhetsledare, The Crossing: Jonathan Bradley
Konstnärlig ledare, The Crossing: Donald Nally
Teaterchef, Klockriketeatern: Dan Henriksson

Berwaldhallen & Östersjöfestivalen
Projektledare: Emma Nyberg

Publikarbete

Pjäsintröduktioner för En kort episod i svampcivilisationens universella historia

I samarbete med & Esbo Teater.

on 1.2 pjäsintröduktion på engelska
med Dan Henriksson och Irina Duskova
ti 7.2 pjäsintröduktion på finska,
med Karoliina Virkkunen
ti 14.2 pjäsintröduktion på ryska, med Irina Duskova
to 16.2 pjäsintröduktion på svenska,
med Dan Henriksson

Konstnärsträff: En kort episod i svampcivilisationens universella historia

I samarbete med & Esbo Teater.

Tid: onsdagen 8 februari kl. 19 efter föreställningen
Medverkande: regissör Essi Rossi och dramatiker
Mikhail Durnenkov möttes i ett samtal kring pjäsen
och svarade på publikens frågor. Samtalet fördes
på engelska, men frågor kunde ställas också på
finska eller svenska. Moderator var Dan Henriksson.

Publiksamtal: Den där fjärde

21.3.2023
Korsholms vuxeninstitut
Med skådespelare Carl Alm
och regissör Ann-Louise Bertell.

Seminarium: Hållbarhet och scenkonst

I samarbete med Svenska Teatern och Cefisto.

17 april kl. 13–15
AMOS-scenen, Svenska Teatern
Medverkande:
Alexandra Urisman Otto,
klimatjournalist vid Dagens nyheter
Tapio Säkkinen, miljöchef vid Finlands Opera
Marina von Weissenberg,
miljöråd vid Finlands miljöministerium
Dan Henriksson, teaterchef för Klockriketeatern

Scenmåndag: Naturens mångfald, klimatkrisen och det personliga engagemanget

I samarbete med Svenska Teatern och Cefisto

17 april kl. 18–19
AMOS-scenen, Svenska Teatern och online via
Svenska Teatern Live
Medverkande:
Alexandra Urisman Otto, klimatjournalist vid
Dagens nyheter
Marina von Weissenberg, miljöråd vid Finlands
miljöministerium
Eva Kela, journalist

Publiksamtal: Spöksonaten

Lö 4.11 kl. 15.15–ca 16.00

Vallgårdsscenen

Med regissör Laura Jäntti, samtliga tre skådespelare och teaterchef Dan Henriksson. Samtalet fördes på svenska.

Pjäsintröduktion: Spöksonaten

Må 6.11 kl. 18.15–18.45

Vallgårdsscenen

Med regissör Laura Jäntti och teaterchef Dan Henriksson. Intröduktionen fördes på svenska.

Publiksamtal: Hur mår kolsänkorna?

Lö 11.11 kl. 18.00–18.45

Vallgårdsscenen

Ett publiksamtal innan föreställningen av *Dalen. På Jorden*. Klimatpanelens ordförande, emeritus professor Markku Ollikainen, och teaterchef Dan Henriksson möttes i ett samtal om planetens tillstånd. Samtalet fördes på finska och svenska.

Könsfördelning

Klockriketeatern har i flera års tid följt upp fördelningen av personal enligt en binär kvantitativ indelning i man/kvinna enligt arbetsuppgifter, men frångår i år ifrån att publicera statistiken eftersom den binära uppdelningen inte längre motsvarar verkligheten på teatern eller i världen. Samtidigt är vi medvetna om att jämställdheten mellan män och kvinnor inte heller ännu är uppnådd, varken hos oss eller i samhället. Vi vill följa med hur representation och jämställdhet förverkligas på teatern. Det är en pågående process och vi fortsätter under 2024 att arbeta för att hitta nya sätt för att både föra statistik som ett verktyg för att öka jämställdheten, men samtidigt inkludera alla personer oberoende av könsidentitet samt avveckla den binära uppdelningen.

Statistik

Teaterns personal

Totalt fick 82 personer lön av Klockriketeatern under 2023

Fast anställd personal, totalt 7

Heltid (> 80%): 4 | Deltid: 3

Frilanspersonal totalt 40

Konstnärlig 30 | Produktion 10

Köpta tjänster totalt (inkl. The Crossing) 35

Kartläggning över personal 2023

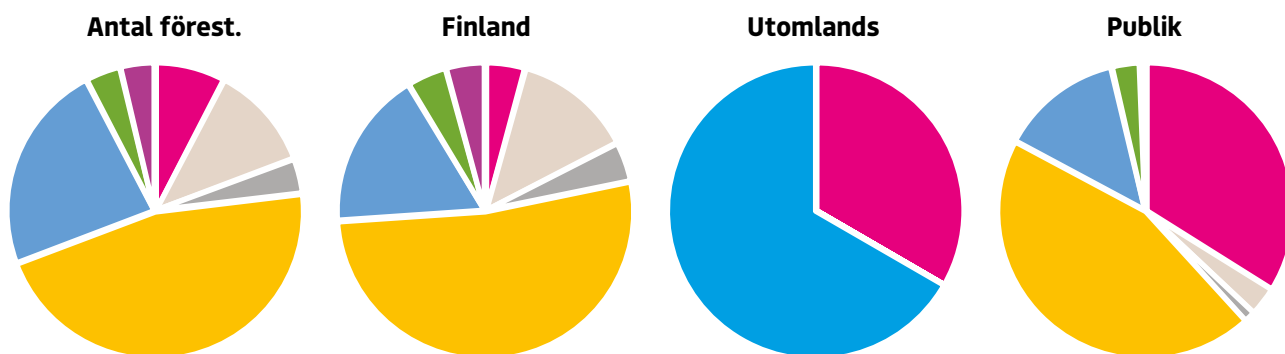
EN PERSON KAN HA HAFT FLERA OLIKA ARBETSUPPGIFTER BEROENDE PÅ PRODUKTION, ALTERNATIVT SAMMA UPPGIFT I FLERA OLIKA PRODUKTIONER, MEN RÄKNAS HÄR ALLTID EN GÅNG PER ARBETSUPPGIFT OCH KAN ALLTSÅ FÖREKOMMA FLERA GÅNGER I STATISTIKEN.

Föreställningar & publik

Föreställningar

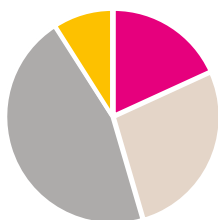
Produktion	Antal förest.	Finland	Utomlands	Publik
Aniara – fragment ur tid och rum	2	1	1	1299
Dalen. På Jorden.	3	3	0	121
Den där fjärde	1	1	0	46
En kort episod i svamp...	12	12	0	1709
Spöksonaten	6	4	2	515
Julius Caesar	1	1	0	119
Jag är vinden	1	1	0	25
<hr/>				
W.O.M.B.*	1	1	0	60
R.E.A.D.-festival*	4	4	0	75
Suomen Mestari*	2	2	0	450
Sivullinen*	3	3	0	115
Itseen kirjoitettu-demo*	1	1	0	120
Sammanlagt:	37	34	3	4654

*gästspel på Vallgårdsscenen

Samtal och seminarier

Produktion	Antal
Seminarium	2
Publiksamtal	3
Pjäsintrouktion	5
Konstnärsträff	1
Sammanlagt:	11

Föreställningar och publik under åren 2018-2022

(Gäller endast biljettstatistik, här saknas övriga publikmöten)

År	Antal förest	Finland	Utomlands	Publik
2022	6	6	0	413
2021	37	37	0	1807
2020	14	14	0	507
2019	32	22	10	8012
2018	49	64	52	6182

BOKSLUT

31.12.2023

Klockriketeatern r.f.
FO-nummer: 1009719-2

Balansräkning aktiva (EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Bestående aktiva		
Materiella tillgångar		
Maskiner och inventarier	1 185,64	1 580,85
Materiella tillgångar sammanlagt	1 185,64	1 580,85
Bestående aktiva sammanlagt	1 185,64	1 580,85
Rörliga aktiva		
Kortfristiga fordringar		
Resultatregleringar	---	257,88
Kortfristiga fordringar sammanlagt	---	257,88
Kassa och bank	50 420,34	91 897,34
Rörliga aktiva sammanlagt	50 420,34	92 155,22
Balansräkning aktiva	51 605,98	93 736,07

Balansräkning passiva (EUR)

	31.12.2023	31.12.2022
Eget kapital		
Verksamhetskapital		
Verksamhetskapital sammanlagt	3 632,01	85 618,37
Verksamhetsperiodens överskott	-26 113,20	-81 986,36
Eget kapital sammanlagt	-22 481,19	3 632,01
Främmande kapital		
Kortfristiga skulder		
Skulder till leverantörer	18 481,86	1 793,96
Övriga skulder	4 745,68	8 987,04
Resultatregleringar	50 859,63	79 323,06
Kortfristiga skulder sammanlagt	74 087,17	90 104,06
Främmande kapital sammanlagt	74 087,17	90 104,06
Balansräkning passiva	51 605,98	93 736,07

Klockriketeatern r.f.
FO-nummer: 1009719-2

Resultaträkning (EUR)

	01.01.2023 31.12.2023	01.01.2022 31.12.2022
Ordinarie verksamhet		
Intäkter	344 870,87	245 020,24
Kostnader		
Personalkostnader	-388 535,42	-380 268,04
Avskrivningar	-395,21	-526,94
Övriga kostnader	-232 252,44	-93 508,90
Kostnader	-621 183,07	-488 125,09
Överskott/underskott	-276 312,20	-470 594,46
Ordinarie verksamhet	-276 312,20	-273 782,90
Överskott/Underskott	-276 312,20	-273 782,90
Tillförda medel		
Intäkter	3 089,00	798,00
Tillförda medel	3 089,00	798,00
Överskott/Underskott	-273 223,20	-272 984,90
Investerings- och finansieringsverksamhet		
Kostnader	---	-1,46
Investerings- och finansieringsverksamhet	---	-1,46
Överskott/Underskott	-273 223,20	-272 986,36
Almänna understöd	247 110,00	191 000,00
Räkenskapsperiodens resultat	-26 113,20	-81 986,36
Räkenskapsperiodens överskott	-26 113,20	-81 986,36

**Vad som var frihet
kunde aldrig riktigt förklaras**

- Harry Martinson: Vägen till Klockrike

@klockriketeatern

@klockriketeatern

Klockriketeatern - Finlands internationella nomadteater
Postadress: Brobacken 4/2, 06100 Borgå, Finland
BIC: HELSFIHH • IBAN: FI03 4055 7020 0574 37
FO-Nummer • Y-TUNNUS: 1009719-2
klockrike@klockrike.fi | klockrike.fi